

Concept verslag gebruikersplatform Dwingelderveld

11 maart 2026 in Ruinen

Aanwezig;

Ansje Boer en Kojo Koeling (DOS Dwingeloo), Jan Bloemerts en Johan Kok (Dorpsbelangen Dwingeloo), Ingrid Mascini (beleidsadviseur Recreatie en toerisme, gemeente Westerveld), Jantsje Bijmolt (ruitergebruikersgroep Dwingelderveld), Jurgen Weenink (camping Torentjeshoek), Sanne van Gemerden (ook evenementenloket) en Tineke Bouwmeester (Natuurmonumenten), Guido Nijland (IVN Westerveld), Heidi Regts en Marjan Dunning (Coördinator C&E Nationale Parken), Jojanneke Drijver (Staatsbosbeheer) Michael Walter (projectontwikkelaar Nationale Parken) Hans Haerkens (voorzitter Overlegorgaan), Catrien Scholten (secretaris Overlegorgaan)

Afwezig (op grond van uitgenodigd):

Dorpsbelang Ansen, Dorpsbelang Ruinen, dorpshuizen De Wolden, Dwingels eigen, Ondernemersvereniging Ruinen, Stichting paardenroutes Drenthe, WTC Ruinen, Gemeente De Wolden

1. Welkom

De voorzitter, **Hans Haerkens**, opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Hij geeft aan dat het Overlegorgaan de bijeenkomsten belangrijk vindt en deze altijd laat doorgaan, ook bij een kleinere opkomst. De vier werkgroepen en drie gebruikersgroepen zijn gelijkwaardig. De inbreng van de gebruikersgroepen is belangrijk om te toetsen of het werk aansluit bij de praktijk. Het Overlegorgaan ziet zichzelf als een verbindende partij ("soft power"), die samenwerking stimuleert en partijen bij elkaar brengt. Organisaties die formele besluiten nemen of ingrijpen in natuur en landschap ("hard power") hebben baat bij deze verbinding en samenwerking.

2. Verslag van 1 september en 10 november 2025

Verslagen worden zonder opmerkingen vastgesteld.

3. Terugblik op lopende zaken Overlegorgaan

De voorzitter geeft een terugblik op de recente ontwikkelingen. In december en februari hebben twee vergaderingen van het Overlegorgaan plaatsgevonden.

- Het **Ambitieplan Samen Vooruit! 2025–2030** is in december vastgesteld. Daarmee is de basis gelegd om met de uitvoering aan de slag te gaan.
- Ook de **Begroting 2026** is unaniem vastgesteld.
- Daarnaast is gesproken over de **positionering van het Overlegorgaan**. De vraag staat centraal wie we zijn en hoe we willen communiceren over de twee Nationale Parken en het Oerlandschap Holtigerveld als samenhangend geheel. Hierover is nog geen definitief standpunt ingenomen. In de vergadering van mei wordt dit onderwerp opnieuw besproken. Suggesties vanuit de deelnemers zijn welkom.
- In februari is verder verdiepend gesproken over de **vertaling van het ambitieplan naar een uitvoeringsplan**. In januari is hiervoor overleg geweest met leden van de vier werkgroepen. Besproken is hoe de uitvoering meer gezamenlijk kan worden opgepakt en hoe ook eindgebruikers daarbij beter betrokken kunnen worden. Het uitgangspunt is om integraal samen te werken.
- Het Overlegorgaan wordt uitgebreid met een vertegenwoordiger van de **Waterleidingmaatschappij Drenthe** en een vertegenwoordiger van **Defensie**. De focus verschuift daarmee steeds meer van planvorming naar concrete uitvoering.

Ontwikkelingen op provinciaal en landelijk niveau

De provincie werkt aan het plan **Toekomstgericht Landelijk Gebied (TLGD)**. Hiervoor zijn recent inloopbijeenkomsten georganiseerd, onder andere in Ruinen. Gedeputeerde Emmens heeft het Overlegorgaan gevraagd om advies; er wordt nog bekeken of en hoe hierop wordt gereageerd.

Daarnaast is er aandacht voor de **Nota Ruimte**, die zich momenteel in de ontwerpfase bevindt. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft hier een reflectie op gegeven ([Reflectie Ontwerp-Nota Ruimte | Planbureau voor de Leefomgeving](#)). De Nota Ruimte vormt het ruimtelijk kader waarin het Rijk zijn verantwoordelijkheid neemt voor toekomstige veranderingen in Nederland. Voor Zuidwest-Drenthe ligt de nadruk op ruimtelijke kwaliteit en natuurherstel, naast opgaven zoals wonen en werken. Het Rijk zal hierin meer sturend optreden. Door tijdig gezamenlijk aan te geven wat in het gebied belangrijk wordt gevonden, kan het Overlegorgaan bijdragen aan passende oplossingen.

Bespreking invloed van de wolf

Jan Bloemerts vraagt aandacht voor de invloed van de wolf in het Dwingelderveld en de rol van deze discussie binnen het Overlegorgaan. De voorzitter geeft aan dat de wolf een polariserend onderwerp is en dat de verantwoordelijkheid voor het beleid bij de overheden ligt. Het Overlegorgaan voert hierover geen inhoudelijk debat, omdat het geen bevoegdheid heeft op dit onderwerp. Tegelijkertijd zitten er aan tafel wel partijen voor wie dit een belangrijk thema is. Het Overlegorgaan heeft belang bij duidelijkheid over hoe met het onderwerp wordt omgegaan.

Jan Bloemerts geeft aan dat bewoners en ondernemers wel degelijk te maken hebben met de aanwezigheid van de wolf. Mediaberichten, onder andere over een zogenoemde “snuffelwolf”, zorgen voor onrust en paniek. Hoewel het Overlegorgaan hier niet over gaat, raakt het onderwerp de gebruikers wel. Een goede communicatie wie waarover gaat en wat mensen zelf kunnen doen, is hierbij gewenst.

Johan Kok wijst erop dat het uitvoeringsplan ook raakt aan **toegankelijkheid van het gebied**. Sommige inwoners durven het gebied nu al niet meer in. De vraag is of hier iets mee kan worden gedaan. De voorzitter geeft aan dat er behoefte is aan een goede oplossing. De wolf heeft positieve effecten voor de natuur, maar roept ook gedrag en reacties op die invloed hebben op het gebruik van het gebied. Mogelijk komt er een moment waarop hierover breder met elkaar wordt gesproken. Als het onderwerp leeft onder gebruikers, kunnen signalen worden doorgegeven. Het Overlegorgaan kan echter niet sturen op het weren van de wolf uit Drenthe. Bewustwording en goede informatievoorziening zijn belangrijk. **Jurgen Weenink** merkt op dat meldingen via Bij 12 alleen bedoeld zijn voor bedrijven. Particulieren met schade kunnen geen aanspraak maken op vergoeding. Dit verschil is moeilijk te begrijpen.

4. Van ambitieplan naar uitvoeringsplan

Catrien Scholten licht toe dat het ambitieplan ongewijzigd is vastgesteld. De opgave ligt nu in de uitwerking: het maken van concrete, meetbare en realistische keuzes.

De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Het Nationaal Park vervult een **verbindende rol (“soft power”)** en heeft geen formele bevoegdheden.
- Het Nationaal Park verbindt **natuur- en wateropgaven** met **recreatie, gezondheid en economische ontwikkeling**. Daarbij gaat het zowel om wettelijke taken als om wat bewoners, ondernemers en de samenleving belangrijk vinden.
- In de komende jaren ligt de nadruk op:
  - het versterken van de relatie met inwoners en ondernemers;
  - gezamenlijke zorg voor de landschappelijke kwaliteit;
  - pilots en praktijkexperimenten waarin kansen en mogelijkheden samenkomen.

Dialogo, samenwerking en gezamenlijk leren vormen de kern van de uitvoeringsstrategie.

Johan Kok benadrukt dat **inwoners en recreatie** een belangrijk aandachtspunt zijn. Het lokale woon- en leefklimaat hangt samen met voldoende ruimte voor natuur én recreatie. Toegankelijkheid van het gebied is daarbij belangrijk: kernwaarden moeten behouden blijven, maar ook de recreatieve beleving. Als positief voorbeeld noemt hij de **Dwingeler ommetjes**, waarin natuur en omgeving met elkaar worden verbonden.

Er is een groep mensen die naar het gebied komt voor de bijzondere planten en dieren. Dat kun je ook beleven door bijvoorbeeld mee te gaan met een excursie met een boswachter. Daarnaast is er behoefte aan ruimte voor **buitenrecreatie**, ook in de natuur. **Hans Haerkens** geeft aan dat het belangrijk is om duidelijk te maken wat wel kan en, waar iets niet kan en dit goed uit te leggen.

Vanuit **DOS Wandelen** wordt aangegeven dat Marketing Drenthe veel toeristen trekt en dat er veel wandelactiviteiten zijn. Dit roept de vraag op hoe georganiseerde wandeltochten zich verhouden tot de draagkracht van de natuur. Daarbij speelt ook de aanwezigheid van de wolf een rol, bijvoorbeeld bij de vraag of evenementen zoals de Avondvierdaagse door het bos kunnen blijven gaan.

Ingrid Mascini geeft aan dat er vaart zit in de **natuurontwikkeling binnen TLGD**, onder andere rond Rheebruggen en Wapse. De gemeente vindt het belangrijk dat recreatie en toerisme hierin vanaf het begin worden meegenomen. Vanuit natuurdoelen komen er meer beperkingen voor toegang in de meest kwetsbare natuurkernen, terwijl er tegelijkertijd behoefte blijft aan nieuwe ruimte voor recreatie. Met de ontwikkeling van de tussengebieden, liggen er ook kansen voor nieuwe recreatieruimte. Goede communicatie is daarbij essentieel: inwoners zien vaak vooral wat verdwijnt, terwijl nieuwe natuur ook kansen en kwaliteit kan bieden. Voor veel bezoekers blijft het gebied aantrekkelijk, en nieuwe natuur kan juist ook als mooi en waardevol worden ervaren.

5. Evenementen loket

Sanne van Gernerden licht toe dat het evenementenloket is opgezet op verzoek van terreinbeherende organisaties en het Nationaal Park. Het loket is de afgelopen periode uitgevoerd door Renate Sanders. De gevolgde werkwijze vergde veel tijd. Het Nationaal Park, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten hebben samen gekeken naar ervaringen elders in het land, onder andere bij NP Utrechtse Heuvelrug. De conclusie is dat het loket efficiënter kan worden ingericht. Daarbij is ook contact met Sport Drenthe en NOC/NSF, die buitensportactiviteiten toegankelijker willen maken met een eenvoudige toets of iets kan of niet. Sport Drenthe is momenteel bezig met een eigen pilot rond het ontzorgen van aanvragers.

Vanuit dat initiatief wordt landelijk gewerkt aan kaarten waarop zichtbaar wordt wie eigenaar is van welke gronden en welke regels daar gelden. Dit moet duidelijker maken waar toestemming moet worden gevraagd en of dat kansrijk is. De verwachting is dat dit landelijke systeem over ongeveer twee jaar beschikbaar is. Een voorgestelde voortoets van NOC/NSF wordt door Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten als lastig ervaren, omdat gebied specifieke omstandigheden (zoals werkzaamheden of broedende vogels) zich niet goed laten vangen in een model. In de praktijk blijkt dat in beschermde gebieden vaak meer mogelijk is als er tijdig overleg plaatsvindt en dit vraagt maatwerk. Wel wordt via het loket ingezet op het beter stroomlijnen en digitaliseren van informatie die organisatoren moeten aanleveren.

Persoonlijk contact blijft belangrijk. Direct overleg tussen organisatoren en de boswachter die een activiteit beoordeelt, helpt om misverstanden te voorkomen. Via het loket wordt vervolgens één gezamenlijke toestemming verleend en één factuur verstuurd. Het loket Dwingelderveld geldt voor evenementen met **50 deelnemers of meer**. Georganiseerde activiteiten met minder deelnemers moeten wel worden gemeld bij het loket (en als ze afwijken van de normale toegangsregels, moet daarvoor ook toestemming gevraagd worden). Meerjarige vergunningen zijn lastig, omdat de natuur voortdurend verandert.

Naar aanleiding van een vraag van **Jan Bloemerts** wordt toegelicht dat iedere grondeigenaar formeel zelf bevoegd blijft, maar dat wel is afgesproken om met **gelijke tarieven en systemen** te werken. Binnen de Drents-Friese grensstreek geldt een uitzonderingssituatie op landelijke regels van terreineigenaren: organisatoren betalen via het loket één keer administratiekosten en ontvangen één factuur.

Over evenementen op zondag wordt aangegeven dat dit **geen algemeen verbod** is. Wel is het op zondagen drukker met ongeorganiseerde bezoekers, die nauwelijks te sturen zijn. Daarom wordt organisatoren gevraagd om, waar mogelijk, naar andere dagen uit te wijken. Natuurmonumenten heeft hierover met enkele organisatoren contact gehad.

Jojanneke Drijver benadrukt dat het niet alleen gaat om gedrag, maar vooral om het aantal mensen op bepaalde plekken. Door spreiding in tijd en locatie, en door uit te wijken naar de omgeving, kan de druk op de natuur worden verminderd.

Naar aanleiding van een vraag van **Jurgen Weenink** wordt aangegeven dat het evenement **Wampex** voor het Dwingelderveld akkoord is. Voor het Holttingerveld is dit nog niet het geval en daarom is er nog geen toestemming verleend. **De voorzitter** sluit af met de constatering dat het een complex traject is, maar dat er wel stappen worden gezet.

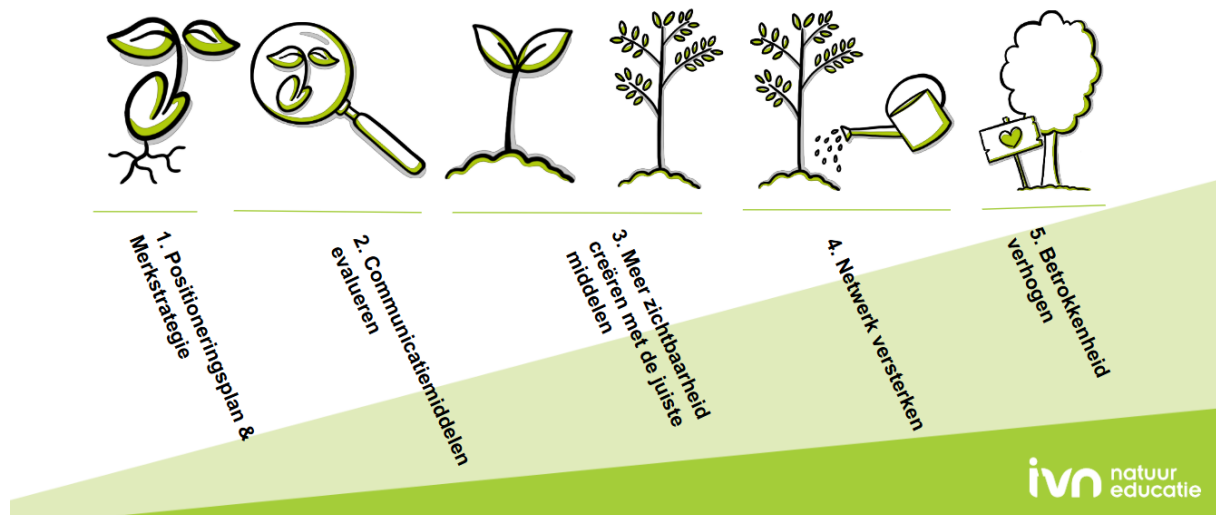
6. Positionering, communicatie en educatie

Marjan Dunning is coördinator C&E en voorzitter van de werkgroep Communicatie & Educatie (C&E) binnen de Nationale Parken. Het ambitieplan voor Dwingelderveld en Drents-Friese Wold valt onder het beleidsprogramma van het Rijk en sluit aan bij het landelijke beleid voor Nationale Parken. Ze werkt via IVN samen met collega's uit andere Nationale Parken.

De samenwerking in de **Drents-Friese grensstreek** richt zich niet alleen op de Nationale Parken en het Holtingerveld, maar ook op het omliggende landschap. Communicatie speelt hierin een belangrijke rol, onder andere via middelen zoals de *Veldwijzer* en de *Natuurkrant*. Gevraagd wordt welke rol ondernemers en gebruikersgroepen kunnen spelen bij landelijke activiteiten, zoals de Nationale Parken Dag, Laarzendag en de Beleefweek.

Op sociale media zoals **Instagram en Facebook** wordt niet iedereen bereikt. Daarom is het belangrijk om berichten ook te delen via kanalen van dorpsbelangen en andere lokale netwerken om het netwerk en bereik uit te breiden. In de loop van 2026 wordt daarvoor een toolkit ontwikkeld.

2026-2030 Communicatie & Educatie

Jantsje Bijmholt geeft aan dat zichtbaarheid ook kan leiden tot meer bezoekers. Zij pleit voor duidelijke borden langs de weg met Welkom in het Nationaal Park, in plaats van nauwelijks zichtbare grenspalen zoals in het Drents-Friese Wold.

Ingrid Mascini meldt dat in Ruinen drie informatiepanelen zijn onthuld op de parkeerplaats bij de supermarkt om bezoekers welkom te heten in Nationaal Park Dwingelderveld.

De voorzitter dankt iedereen voor de inbreng en spreekt de hoop uit dat er gaandeweg steeds meer zichtbaar kan worden gemaakt van wat er gebeurt in het gebied.

7. Rondvraag en reactie op vergadering

- **Jan Bloemerts** geeft aan dat hij de vergadering als plezierig heeft ervaren. De opzet als "ronde tafel" werkt volgens hem prettig.
- **Jurgen Weenink** vraagt aandacht voor de vraag van wie welke grond is. Hij geeft aan dat er situaties zijn waarin boa's mensen willen bekeuren die op eigen terrein aan het werk zijn.
- **Tineke Bouwmeester** en **Jantsje Bijmholt** geven aan dat zij soms het gevoel hebben dat onderwerpen zich herhalen in de vergadering.

- **Jantsje Bijmholt** benadrukt dat terreinbeherende organisaties niet alleen beheerder zijn, maar ook een bredere maatschappelijke taak hebben. Zij geeft aan dat **Sanne van Gemerden** en **Jojanneke Drijver** die rol goed invullen.
- **Johan Kok** geeft aan alles te hebben gelezen en ziet de vergadering als een mooie stap richting verdere concretisering. Hij hoopt dat de besproken punten hieraan bijdragen.
- **Ansje Boer** en **Kojo Koeling** geven aan voor de derde keer aanwezig te zijn en vragen hoe het Overlegorgaan omgaat met de discussie rond bollenteelt. **Hans Haerkens** geeft aan dat dit, net als de wolf, een polariserend onderwerp is. Hij verwacht dat er met duidelijkheid vanuit het Rijk relatief snel meer helderheid zal komen voor dit gebied. **Ingrid Mascini** vult aan dat gemeenten hier ook mee bezig zijn en dat de uitdaging is dat Europees beleid soms het lokale beleid overstemt. **Guido Nijland** merkt op dat Europese regels wel door alle lidstaten zijn goedgekeurd.
- **Sanne van Gemerden** en **Jojanneke Drijver** geven aan de sfeer tijdens de vergadering als prettig te hebben ervaren.
- **De voorzitter** wijst erop dat vergaderingen van het Overlegorgaan openbaar zijn. Hij nodigt aanwezigen uit om ook eens een vergadering bij te wonen om een beter beeld te krijgen van wat daar wordt besproken.

8. Actie- en afsprakenlijst

Actie / afspraak	Toelichting	Trekker / betrokkenen	Wanneer
Uitwerking ambitieplan naar uitvoeringsplan	Ambitieplan is vastgesteld; nu uitwerken naar concrete, meetbare en realistische keuzes met gezamenlijke aanpak	Overlegorgaan + werkgroepen + eindgebruikers	Voor de zomer 2026
Betere betrokkenheid eindgebruikers bij uitvoering	Eindgebruikers worden nadrukkelijker betrokken bij pilots en praktijkexperimenten	Overlegorgaan + werkgroepen	2026
Doorontwikkeling evenementenloket	Loket efficiënter inrichten; informatie stroomlijnen en digitaliseren	NP Dwingelderveld, SBB, NM, evenementenloket	2026
Toolkit lokale communicatie ontwikkelen	Toolkit om berichten ook via dorpsbelangen en lokale netwerken te verspreiden	Werkgroep Communicatie & Educatie (IVN)	In de loop van 2026
Zichtbaarheid Nationaal Park verbeteren	Aandacht voor duidelijke en herkenbare welcomsborden langs de weg opnemen in uitvoeringsplan	Overlegorgaan + partners	Nog te bepalen

Volgende overlegorgaan vergadering is op 7 mei van 16.00-18.00 uur in in De Tippe in Vledder. Toehoorders zijn van harte welkom.

Informatie over de Drents-Friese grensstreek te vinden op onze site [Home | Portalsite Drents-Friese Grensstreek](#)

Landelijke documenten over nationale parken en links naar andere parken zijn te vinden op [De nationale parken van Nederland | Nationale Parken](#)